

השווקים בעולם צונחים – נצלו זאת לחיסכון מס בתגמולים המוענקים לעובדים

אם קיבלתם מניות מהחברה הציבורית שבה אתם עובדים, עדיף לכם "לקחת" אותן דווקא עכשיו ■ אמנם המשמעות היא שתשלמו כרגע יותר מס אבל תוכלו למכור בעתיד ברווח, כשהמניה תעלה

06:08 16.05.2022 מאת: דורון אלמקייס וליז קרישמר

המסכים האדומים בבורסות ברחבי העולם מטילים אימה לא רק על המשקיעים המוסדיים והפרטיים אלא גם על העובדים של אותן החברות. כיום, כל חברה ציבורית מעניקה תגמולים הוניים שונים לעובדים בדמות מכשירים שונים. הנפוצים הן:

1. אופציות לעובדים – זכות לרכישת מניה לפי מחיר שנקבע מראש.
2. RSU – יחידות מניה חסומות, אשר בהתקיים תנאי הבשלה הופכות למניה רגילה.
3. ESPP – תוכנית לרכישת מניות החברה על ידי העובד במחיר מופחת.

בישראל, 90% מהחברות מעניקות לעובדים את התגמולים ההוניים תחת סעיף 102 לפקודה. בקצרה, סעיף זה מגלם הטבה לעובד בדמות מיסוי מופחת בשיעור מס הוני של 25%, וזאת לעומת הכנסת עבודה – עליה מוטל מס שולי (בדומה למשכורת). כמו כן, סעיף זה דוחה את אירוע המס, כלומר תשלומו, למועד מכירת המניות כתוצאה מהבשלה או המרה של התגמול ההוני שהוענק.

אחד מהתנאים שיש למלא כדי לקבל את הטבת המיסוי הזאת, הוא המתנה של תקופת חסימה בת שנתיים, המתחילה החל ממועד הענקת התגמול. תנאי נוסף ומהותי הוא שנאמן יחזיק בתגמול ההוני או המניות על שמו עד לסיום תקופה זו – במקרה שעובד בוחר למכור מניות או להעבירם לחשבון פרטי על שמו. במידה וטרם חלפה תקופת החסימה, התמורה ממכירת המניות כולה או השווי הרעיוני בעת העברת המניות לחשבון הפרטי, ימוסו כהכנסה עבודה – בהתאם למדרגות המס השולי של העובד (כולל ביטוח לאומי ומס בריאות, בכפוף לתקרה).

ככל שמכירת המניות מתבצעת בחלוף תקופת החסימה ושאר תנאי סעיף 102 לפקודה התמלאו, המיסוי מתחלק לשני רכיבים: הראשון הוא רכיב הכנסת העבודה, כלומר ממוצע שווי מניית החברה ב-30 הימים טרם מועד הענקת התגמול או ממוצע שווי המניה ב-30 הימים לאחר הרישום למסחר של מניית החברה (ככל שהענקת התגמול בוצעה 90 ימים טרם הרישום למסחר). מממוצע שווי המניה האמור יש להפחית הוצאות מימוש התגמול ההוני, ככל שישנן, למשל – מחיר המימוש. הרכיב השני, הרכיב ההוני, כלומר התמורה ממכירת המניות פחות רכיב הכנסת העבודה, תמוסה כרווח הון בשיעור של 25%.

ככל שהתגמול ההוני הוענק יותר מ-90 ימים טרם המועד בו החברה נרשמה למסחר, המיסוי שיחול בעת מימוש המניות הינו רווח הון בלבד.

יתכנו כמובן מקרי קצה המושפעים ממחיר מניית החברה, ממוצע שווי המניה ב-30 הימים טרם ההקצאה ועלות מחיר המימוש שיביאו למיסוי שונה.

למשל, אם ממוצע שווי המניה ב-30 הימים טרם ההקצאה נמוך ממחיר המימוש, אז כל התמורה בגין מכירת המניות תמוסה כרווח הון. לחילופין, אם מחיר המניה בעת המכירה נמוך ממחיר ממוצע 30 יום, אז כל התמורה ממכירת המניות תמוסה כהכנסת עבודה. המקרה האחרון הוא הרלוונטי למצב בשווקים היום ולאפשרות לחסכון במס.

מלימונים ללימונדה

אחרי שהסברנו מהי ההטבה הגלומה בסעיף 102 לפקודה ותרחישי המיסוי האפשריים, נעבור כעת לשאלה המעניינת – איך עושים מהלימונים ללימונדה?

אם אתם מחזיקים כיום בתגמול הוני שניתן למכור – קרי, תקופת ההבשלה הסתיימה – ולאור המצב בשוקי המסחר בעולם מחיר המניה של החברה בה אתם עובדים היום נמוך מממוצע שווי המניה ב-30 הימים טרם ההקצאה, ואתם סבורים שמחיר המניה יעלה בעתיד – אז כדאי לכם לחשוב על האפשרות להוציא אותו מידי הנאמן – ולהעביר לחשבון פרטי.

ההעברה מידי הנאמן יוצרת למעשה את הרכיב הראשון של אירוע המס, קרי הכנסת עבודה, לפי שווי המניה כיום ולא לפי ממוצע שווי המניה ב-30 הימים טרם ההקצאה ולאור העובדה שמחיר המניה ירד, המס בגין רכיב זה יהיה נמוך משמעותית.

המניה תוחזק בחשבון הפרטי של העובד, ככל מניה נסחרת אחרת. במידה והשווקים יעלו והעובד יבחר למכור את המניה, המיסוי שיחול על התמורה ממכירת המניה יהיה רק הרכיב ההוני, קרי 25% מס וזאת ללא צורך בהמתנה של שנתיים ממועד הענקת התגמול ההוני לעובד.

כמובן שבתכנון כאמור, קיים סיכון שבדיעבד תשלומי המס יהיו גבוהים יותר ככל ושער המניה ימשיך לרדת בין המועד בו הועברו המניות לחשבון הפרטי למועד מכירתן בפועל. לשיקולים כאלה, יש להוסיף את תוספת המימוש בגין המכשירים ההוניים, ככל שקיימת כזו.

עו"ד (רו"ח) אלמקייס הוא שותף במשרד המס בנימיני ושות'. ליז קרישמרב היא עו"ד במשרד. אין לראות בנאמר ייעוץ השקעות